

Učebné osnovy

predmet: Hudobná výchova

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa.

Hudobnosť národa neurčuje niekoľko desiatok vynikajúcich interpretov, ale viacgeneračná vrstva zanietenej percipientov hudby. Jedine hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako výchovu človeka.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, seba výchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehľbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu ideálu, ktorý je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, perцепčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov ako aj skúsenosti z riešenia rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprírodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť sebarealizácie.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiujeme postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

Ciele predmetu:

Cieľom vzdelávacej oblasti umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Kognitívne ciele:

- získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou.
- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti.
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela.
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre.
- prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami.
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník.
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele:

- prostredníctvom precítienia a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa. Uvedomené počúvanie hudby môže – a to úplne nenásilne – vychovávať k empatii. Tieto etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii a tu tkvie jedna z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko-tvorivej edukácie.
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovne, výtvarne a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky.
- dokáže bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr.
- vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe.
- schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce.
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele:

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností.
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

Kompetencie:

Jedným z prioritných zámerov nových vzdelávacích programov je, aby sa výchova a vzdelávanie realizovalo na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Veľmi dôležité a potrebné je dosiahnuť, aby dobre vedená hudobná výchova participovala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania.

Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov.
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života.
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom.
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami.
- vchovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim.
- hudobná výchova participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

Organizačné formy a metódy:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie
- návšteva hudobných podujatí, besedy
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy
- dialóg a diskusia
- špecifické metódy : intonačná, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní
- riadené objavovanie hudby
- informačno-receptívna metóda
- improvizácia

Vokálne činnosti

Obsahom vokálnych činností na nižšom sekundárnom stupni ZŠ je upevňovanie a rozširovanie vedomostí a zručností v práci s hlasom nadväznosti na predchádzajúci ročník, v kultivácii speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov.

Obsah

- rozširovanie hlasového rozsahu, hlasová hygiena, správne spevácke návyky, artikulácia, spievanie jednohlasných a viachlasných piesní,
- intonácia durových a molových motívov, melodických obmien,
- elementárne vokálne tvorenie: melodická otázka -odpoveď, melodizácia textu, mien, predvetie – závetie, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- sluchové rozlišovanie durových a molových súzvukov a melódií,
- hudobné metrum, rytmus – spev v 2/4, ., 4/4 takte, 2+3 a pod.
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie, určovanie metra, tempa, dynamiky.

Zručnosti a vedomosti

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, prípadne trojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých,
- pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, tance, kroje, slovenské zvykoslovie, spoločenské funkcie piesní.

Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy.

Obsah

- hra na hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia rôznych melódií (motívov, tém, piesní, jednoduchých skladieb) improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad a javov aj v hudobno-dramatických prejavoch,
- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch, prípadne keyboardu, počítača,
- pochopenie farby a možnosti detských hudobných nástrojov.

Zručnosti a vedomosti

- žiak reprodukuje na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy, témy i časti skladieb,
- vytváranie inštrumentálnych sprievodov k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

Hudobno-pohybové činnosti

Obsahom hudobno-pohybových činností je reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, improvizácia a pantomimické vyjadrenie.

Obsah

- používanie taktovacích gest,
- pohybové vyjadrenie charakteru piesne a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady hudobnej skladby – improvizácia, pantomíma, hra na tele, tanečné kroky,
- pohybový sprievod znejúcej hudby – taktovanie, tanečné kroky, vlastné pohybové stvárnenie,
- pohybové reagovanie na zmeny počas znejúcej hudby – tvarové, tempové, dynamické, harmonické.

Zručnosti a vedomosti

- reakcia pohybom na znejúcu hudbu, na vyjadrenie tempa, dynamiky, pohybu a obrysu melódie, tempa, dynamiky, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- rytmizácia, taktovanie,
- realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností, vytváranie pohybových improvizácií a kreácií,
- pohybové stvárnenie jednoduchých choreografických tancov,
- žiak rozpoznáva niektoré tance štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché stvárnenie hudby.

Percepčné činnosti

Obsahom percepčných činností je aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových štýlových a funkčných podobách, dokáže zadeliť dielo do obdobia hudbu analyzovať a charakterizovať.

Obsah

- orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hudobnej skladby prostredníctvom dominujúcich hudobno – vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom,
- hudobné dielo a jeho autor
- sluchové rozlišovanie jednotlivých hudobných žánrov na základe ich charakteristických znakov,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom, recitovaným slovom a pod.
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvania hudby.

Zručnosti a vedomosti

- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,

- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami,
- verbalizuje hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii vedie dialóg, dokáže hodnotiť a porovnávať počúvané skladby,
- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela.

Hudobno-dramatické činnosti

Obsahom hudobno-dramatických činností na druhom stupni ZŠ je využitie všetkých činností, zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu. Zapojené sú aj získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov : výtvarná výchova, literárna výchova – dramatizácia, tanečná zložka pohybovej výchovy.

Zručnosti a vedomosti

- integrácia a komplexné využitie vokálnych, hudobno-pohybových, inštrumentálnych, percepčných činností spojených v dramatickom príbehu (hudobnej rozprávky, hudobného príbehu, hudobného divadla, hudobnej dielne a pod.) v javiskovom predvedení,
- žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

Postoje

- Žiak spoznávaním hudby rôzneho typu, žánru a období (národnú, regionálnu, iných národov, no všetkých žánrových, štýlových a funkčných podobách, z hľadiska spoločenského, historického) rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho národa a iných národov.
- V rámci medzipredmetových vzťahov dokáže vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych štýlových období, hudby súčasnosti, tanečnej, populárnej, džezovej ako aj iné formy tvorivých prejavov, napr. na literatúru, výtvarné umenie.
- Žiak prostredníctvom dobre usmerňovanej výchovy hudbou a k hudbe pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou firmou trávenia voľného času.
- Podporovanie samovzdelávania a sebahodnotenia.
- Motivácia na hľadanie – vzbudenie zvedavosti, záujmu, byť lepším.
- Osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach.
- Prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestovať kompetenciu spolupracovať s druhým, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojiť si pozitívne etnické postoje.

Tematické celky:

5. ročník	- Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa
6. ročník	- Ako sa nám prihovára hudba
- Hudba spojená s inými druhmi umenia
7. ročník	- Hudba minulosti a súčasnosť
- Pestrá paleta populárnej hudby
- Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov
8. ročník	- Hudba minulosti a súčasnosť
- Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa
- Pestrá paleta populárnej hudby
9. ročník	- Hudobné prechádzky storočiami
- Pestrá paleta populárnej hudby
- Hudba na pomedzí

Profil absolventa

Žiak po absolvovaní predmetu Hudobná výchova na druhom stupni je schopný vnímať a akceptovať kultúrne prejavy blízkeho okolia, vlastného národa i iných národov. Je tolerantným človekom. Oceňuje vytváranie a udržiavanie kultúrneho bohatstva. Je schopný vnímať svet aj po emočnej stránke a nie len materiálnej. Vyhľadáva kultúrne podujatia vo svojom okolí. V rámci svojich hudobných daností spieva rôzne piesne a úryvky zo skladieb. Na vypočutú skladbu dokáže zrealizovať jednoduchú pohybovú choreografiu resp. tancuje. Dokáže sa orientovať v počúvanej skladbe, sledovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby, logické časti skladby. Rozlišuje skladby rôznych štýlových období.

Prierezové témy

Multikultúrna výchova

V predmete hudobná výchova dochádza najprv k uvedomeniu si vlastnej kultúry a to prostredníctvom štúdia ľudového umenia i hudobných artefaktov slovenských skladateľov. Počas štúdia dochádza následne k štúdiu kultúr rôznych krajín a etník sveta a ku konfrontácii kultúr. Snažíme sa, aby si žiaci uvedomili hodnotu kultúrneho dedičstva svojho národa a rešpektovali kultúru národov resp. etník v našej krajine či vo svete.

Mediálna výchova

Žiakov sa snažíme viesť ku kritickému prijímaniu informácií prostredníctvom médií (internet, rozhlas, televízia, tlač) ako po stránke hudobného obsahu i iného. Zároveň vytvárame podmienky, aby žiaci efektívne komunikovali prostredníctvom spomenutých médií.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Jej cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane. V predmete hudobná výchova sa táto téma naplňa prostredníctvom hudobných činností, cieľavedomej príprave k hudobnej produkcii žiaka individuálne no najmä v spolupráci s triednym kolektívom.

Environmentálna výchova

V množstve hudobných diel nachádzame i také, v ktorých sa zrkadlí pozitívny vzťah k životu, k prírode, k ľuďom. Či už sú to ľudové piesne, populárne piesne alebo skladby klasickej hudby. Ich analýzou a následnou diskusiou v triednom kolektíve chceme kreovať resp. posilňovať pozitívne postoje žiakov a tvoriť a upevňovať hodnotový systém v prospech životného prostredia.

Regionálna kultúra a tradičná ľudová kultúra

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

V predmete hudobná výchova budeme viesť žiakov k uvedomelej príprave hudobnej produkcie – hudobného projektu, individuálne i v skupinách, kde budú rozvíjať svoje kooperačné kompetencie. Pri hudobných činnostiach budú žiaci využívať nástroje IKT k tomu prislúchajúce. Dôraz budeme klásť hlavne na kultivovanú, estetickú prezentáciu, či už projektov, hudobnej produkcie a pod.

Spôsob a kritéria hodnotenia

Predmet Hudobná výchova je na druhom stupni ZŠ na našej škole neklasifikovaný známku na vysvedčení. Výkony žiakov sú hodnotené slovne – pochvalou, učiteľom priamo na hodine, počas priebehu hodiny alebo na jej konci. Učiteľ pri hodnotení žiaka sleduje ochotu zapájať sa do činností, mieru zvládnutia činností a mieru osvojenia si poznatkov.

Učebné zdroje

Učebnice:

Hudobná výchova pre 5. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., 2003, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., ISBN 80-10-00052-3

Hudobná výchova pre 5. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., 2008, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., ISBN 978-80-10-01776-8

Hudobná výchova pre 6. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., 2004, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., ISBN 80-10-00369-7

Hudobná výchova pre 6. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., 2011, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., ISBN 978-80-10-02038-6

Hudobná výchova pre 7. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., 2006, Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s. r. o., ISBN 80-10-00716-1

Hudobná výchova pre 7. ročník ZŠ PhDr. Tibor Sedlický, PhDr. Ľubica Kopinová, Emil Gálik, 1982, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, ISBN 67-086-82

Hudobná výchova pre 7. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., prof. Mgr. Belo Felix, PhD., 2011, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, ISBN 978-80-10-02122-2

Hudobná výchova pre 8. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., PhDr. Ľubica Kopinová, Mgr. Tatiana Ružičková, 1997, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, ISBN 80-08-02484-4

Hudobná výchova pre 9. ročník ZŠ prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc., doc. Mgr. Belo Felix, PhD., PhDr. Ľubica Kopinová, Mgr. Tatiana Ružičková, 1998, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, ISBN 80-08-02685-5

Pomocné texty:

HOP DO POP, Abeceda modernej populárnej hudby - Yvetta Lábska

Multimediálne zdroje:

Dejiny hudby a umenia pre školu a prax – Klára Kuliková, 2008, Rokus, ISBN 8089055791

Zábavný učiteľ hudby – P. Černý, M. Keltner, SPG

CD k učebniciam HV od Jana Pavelčáka

Iné:

Didaktické pomôcky vytvorené v projekte „**Podpora sociálnej inklúzie MRK - vzdelávanie pre všetkých**“ ITMS 26130130045

Učebné osnovy pre 5. ročník ZŠ (1h týždenne/33h ročne)

Tematický celok	ŠVP	ŠkVP
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa	8	25
	Spolu: 8	25
	Spolu: 33	

Tematický celok (obsah)	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa. Slovenské ľudové piesne. Rómske ľudové piesne. Detské piesne.	Slovenská hymna. Spev ľudových, rómskych a detských piesní. Funkcia piesne v živote človeka. Tvorba inštrumentálneho sprievodu k piesňam. Upevnenie správnych speváckych návykov. Zväčšenie speváckeho rozsahu. Zdokonalenie čítania a zápisu notového písma. Tanec jednoduchých choreografií a krokov slovenských ľudových tancov. Reagovanie pohybom na hudbu. Percepcia vybraných zvukových ukážok piesní. Integrácia hudobných, pohybových a dramatických zručností do malého divadielka.	Žiak sa orientuje v grafickom zázname piesní. Dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu spolužiakov. Pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, slovenské zvykoslovie, spoločenské funkcie piesní. Žiak dokáže sprevádzať pieseň hrou na hudobné nástroje. Žiak vie reagovať na pieseň aj pohybom a jednoduchou choreografiou. Žiak dokáže verbalizovať svoj hudobný zážitok. Žiak vie oceniť hudobnú kultúru svojho národa a jej historickú hodnotu. Žiak sa stotožní s myšlienkou vhodného využitia voľného času prostredníctvom hudobných činností. Žiak dokáže pri hudobných činnostiach spolupracovať so spolužiakmi.
Učebnice: Hudobná výchova pre 5. ročník (2003) Hudobná výchova pre 5. ročník (2009)	Multimediálne zdroje: Internet – Wikipedia, YouTube CD k učebniciam HV Dejiny hudby a umenia pre školu a prax CD inštrumentácie rómskych piesní CD Zábavný učiteľ hudby	

Učebné osnovy pre 6. ročník ZŠ (1h týždenne/33h ročne)

Tematický celok	ŠVP	ŠkVP
Ako sa nám prihovára hudba	15h	8h
Hudba spojená s inými druhmi umenia	5h	5h
	Spolu:	20h
	Spolu:	33h

Tematický celok (obsah)	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ako sa nám prihovára hudba. Výrazové prostriedky v hudbe a ich funkcia. Čo vyjadruje hudba? Rytmus. Melódia. Harmónia. Gitara. Hra na gitaru. Tempo. Dynamika. Farba. Ako počúvať hudbu? Ako sa nám prihovára regionálna ľudová a rómska pieseň? Hudba na koncertnom pódii.	Spev vybraných piesní. Praktické poznávanie výrazových prostriedkov hudby cez spev, hru na hudobné nástroje a percepciu. Práca s hudobným motívom. Reagovanie pohybom na počutú hudbu – zmeny tempa, dynamiky a pod. Aplikácia poznatkov z harmónie pri hre na gitaru. Zoznámenie sa s formou v hudobných dielach. Aplikácia poznatkov o výrazových prostriedkoch hudby na regionálne a rómske piesne. Poznávanie hudobných nástrojov symfonického orchestra a ich rozdelenie do rodín ako i speváckych hlasov v zboroch.	Žiak vie vymenovať výrazové prostriedky hudby a vie ich charakterizovať. Výrazové prostriedky hudby dokáže aplikovať pri spievaní, hraní na hudobné nástroje a prenesene i pohybom. Pozná hudobné nástroje, ich farbu i príslušnosť k rodinám hudobných nástrojov. Pozná spevácke hlasy v zbore. Pozná gitaru a jej hlavné časti. Vie vymenovať ladenie strún. Pozná spôsob hry na pražcoch. Dokáže zahrat jednoduchý sprievod.
Hudba spojená s inými druhmi umenia. Opera, opereta, muzikál, rocková opera, balet, melodráma, hudba vo filmoch a rozprávkach.	Spev vybraných úryvkov. Percepcia vybraných úryvkov. Dramatizácia deja opery. Dramatizácia príbehu melodrámy. Sledovanie videozáznamov z rôznych predstavení.	Žiak dokáže vymenovať hudobno-dramatické druhy. Vie vymenovať ich základné črty. Pozná významne opery, operety, muzikály, balety a ich autorov. Vie vysvetliť pojmy: libreto, árie, recitatív, duet, zbor.
Učebnice: Hudobná výchova pre 5. ročník (2009) Hudobná výchova pre 6. ročník (2004)	Multimediálne zdroje: CD k učebniciam hudobnej výchovy Dejiny hudby a umenia pre školu a prax Internet – Wikipedia, YouTube	

Učebné osnovy pre 7. ročník ZŠ (1h týždenne/33h ročne)

Tematický celok	ŠVP	ŠkVP
Hudba minulosti a súčasnosť	14h	3h
Pestrá paleta populárnej hudby	0h	5h
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov	8h	3h
	Spolu:	22h
	Spolu:	33h

Tematický celok (obsah)	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudba minulosti a súčasnosť. Hudba v praveku – staroveku, stredoveku, renesancii, baroku a klasicizme. Hudobný skladatelia a ich významné diela. Hudba minulosti v súčasnosti.	Spev piesní jednotlivých období. Percepce skladieb jednotlivých období. Historické poznatky o jednotlivých obdobiach a skladateľoch do nich patriacich. Život a dielo významných skladateľov Baroka a Klasicizmu. Percepčia súčasných úprav dobových kompozícií.	Vedieť chronologicky rozdeliť, pomenovať a charakterizovať jednotlivé obdobia hudobného vývinu. Poznať hudobných skladateľov a ich významné diela.
Pestrá paleta populárnej hudby. Prvotný pohľad na fenomén populárnej hudby.	Spev populárnych piesní. Percepčia vybraných skladieb. Rozhovory o funkcii populárnej hudby a o vzťahu žiakov k populárnej hudbe. Naznačenie štýlovosti v populárnej hudbe.	Žiaci vedia charakterizovať populárnu hudbu. Poznajú jej funkciu v zábavnom priemysle. Vedia vymenovať jednotlivé štýly v súčasnej populárnej hudbe.
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov. Česko, Poľsko, Rakúsko, Maďarsko, Rusko, Izrael, Balkán, Argentína, Amerika, Rómska hudba	Žiaci spievajú piesne rôznych krajín a počúvajú ich tradičnú hudbu. Spoznávajú ich kultúru, významných skladateľov, umelcov a ich diela. Ľudové a umelé piesne rôznych národov s primeranou tematikou. Jeden folklórny hudobno-pohybový prejav. Skladby výstižne charakterizujúce hudbu jednotlivých národov.	Žiaci poznajú národné tance, piesne, skladateľov a kultúru jednotlivých krajín.
Učebnice: Hudobná výchova pre 7. ročník (2006) Hudobná výchova pre 7. ročník (2011)		Multimediálne zdroje: CD k učebniciam hudobnej výchovy Dejiny hudby a umenia pre školu a prax Internet – Wikipedia, YouTube

Učebné osnovy pre 8. ročník ZŠ (1h týždenne/33h ročne)

Tematický celok	ŠVP	ŠkVP
Hudba minulosti a súčasnosť	18	0
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa	0	4
Pestrá paleta populárnej hudby	9	2
	Spolu:	27
	Spolu:	33

Tematický celok (obsah)	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudba minulosti a súčasnosť. Romantizmus – ranný romantizmus, novoromantizmus, programová hudba, veľkolepé opery, virtuoza. Impresionizmus – syntéza maliarstva a hudby. Romantizmus na Slovensku – tvorba slovenskej národnej hudby	Žiaci získavajú poznatky o hudobnom období, o skladateľoch a ich skladbách. Spievajú piesne slovenských skladateľov a buditeľov za národné povedomie.	Žiaci vedia časovo rozdeliť Romantizmus na menšie obdobia. Poznajú jeho charakteristické črty ako aj skladateľov a ich skladby. Poznajú význam jednotlivých národných škôl.
Prostredníctvom hudby poznávame kultúru vlastného národa. Folklórne regióny Slovenska	Spev piesní jednotlivých folklórnych regiónov.	Žiaci poznajú folklórne regióny Slovenska. Vedia opísať hudobnú kultúru vlastného regiónu. Poznajú prvky umeleckej tvorby našich predkov.
Pestrá paleta populárnej hudby. Džez – jeho počiatky a vývoj, vplyv na populárnu hudbu v 20. Storočí. Rocková hudba.	Spev vybraných džezových štandardov. Percepcia diel známych džezmanov. Poznatky o vzniku džezu, jeho vývoji a delení na smery. Džezová hudba na Slovensku. Začiatky rockovej hudby.	Žiaci poznajú význam džezovej hudby pri kreovaní populárnej hudby v 20. storočí. Poznajú hlavných predstaviteľov džezovej hudby pri jej vzniku. Poznajú hlavných slovenských predstaviteľov džezovej hudby.
Učebnice: Hudobná výchova pre 8. ročník (1997) Hudobná výchova pre 9. ročník (1998) Hop do pop	Multimediálne zdroje: Internet – Wikipedia, YouTube CD k učebniciam HV Dejiny hudby a umenia pre školu a prax	

Učebné osnovy pre 9. ročník ZŠ (1h týždenne/33h ročne)

Tematický celok	ŠVP	ŠkVP
Hudobné prechádzky storočiami	13	0
Pestrá paleta populárnej hudby	16	0
Hudba na pomedzí	4	0
	Spolu:	33
	Spolu:	33

Tematický celok (obsah)	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hudobné prechádzky storočiami Stredovek, Renesancia, Barok, Klasicizmus, Romantizmus, Hudba 20. storočia	Žiaci si upevňujú získané poznatky z predchádzajúcich ročníkov. Získavajú lepší prehľad medzi jednotlivými štýlovými obdobiami. Porovnávajú umelecké artefakty jednotlivých období a to hlavne skladby, architektúru, maľby, sochy.	Žiaci sa orientujú vo vývoji západoeurópskej hudby. Poznajú vybraných skladateľov a ich hlavné diela. Rozlišujú výrazové prostriedky hudby v jednotlivých obdobiach. Zадelia počutú skladbu do správneho štýlového obdobia. Zадelia skladateľa do správneho štýlového obdobia.
Pestrá paleta populárnej hudby Populárna hudba v 20. a 21. storočí	Klasifikácia smerov populárnej hudby v 20. a 21. storočí. Hlavný predstaviteľ jednotlivých smerov populárnej hudby. Slovenská populárna hudba, jej hlavné prúdy a predstavitelia.	Žiaci poznajú hlavné smery populárnej hudby. Vedia začleniť interpreta, skladbu do správneho smeru. Spievajú piesne, interpretujú sprievod k piesňam. Dokážu si samostatne vyhľadať informácie na internete. Vedia vytvoriť krátku prezentáciu o obľúbenom interpretovi.
Hudba na pomedzí Prienik druhov umení	Realizácia multimediálneho projektu integrujúceho viacero druhov umení.	Žiak dokáže vytvoriť a pred triedou odprezentovať projekt. Vie vyhľadať, roztriediť a vybrať vhodné informácie resp. multimediálny materiál pre svoj projekt.

Učebnice: Hudobná výchova pre 8. ročník (1997) Hudobná výchova pre 9. ročník (1998) Hop do pop	Multimediálne zdroje: Internet – Wikipedia, YouTube CD k učebniciam HV Dejiny hudby a umenia pre školu a prax
---	--